

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/2/2022
Identifikačné číslo spisu:	1521204854
Dátum vydania rozhodnutia:	09.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1521204854.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky B. B.Z.K., bývajúcej v A. N. A., B.Č. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Petrom Bódim, advokátom so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, M. R. Štefánika 55/2, proti odporcovi a manželovi T. B., bývajúcemu v A. - W., o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom P. B., nar. XX. Q. XXXX a K. B., nar. XX. H. XXXX, oboch bývajúcich u matky B. B.Z.K. v A. N. A., B. XXXX/XX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny ÚPSVaR Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou, Sládkovičova 60/6, v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 22P/87/2021, o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 Civilného sporového poriadku, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 22P/87/2021 Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Návrh odôvodnila tým, že k Okresnému súdu Bratislava V nemá navrhovateľka ale ani odporca žiadnu väzbu, ten má v A. - W. formálne evidovaný trvalý pobyt bezdomovca. Vzhľadom na zásadu účelnosti, rýchlosti a hospodárnosti konania by sa mali preferovať reálne väzby medzi súdom a účastníkmi konania, najmä ak sú nimi maloleté deti s ohľadom na miesto, kde tieto majú faktické bydlisko (protektívna funkcia). Z uvedených hľadísk navrhla vec z dôvodu vhodnosti prikázať Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou.

2. Kolízny opatrovník maloletých detí Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ÚPSVaR Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou s návrhom na prikázanie veci Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou z dôvodu vhodnosti súhlasil.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších

predpisov (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán sporu prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Bratislava V) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán (účastníkov konania), ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore (v konaní). Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

7. V danom prípade navrhovateľka odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie veci tým, že s návrhom o rozvod sa obligatórne spája konanie o úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, ktoré bývajú s ňou ako matkou v Bánovciach nad Bebravou, čím sa dosiahne reálnejšej väzby na Okresný súd Bánovce nad Bebravou s dopadom na účelnosť, rýchlosť a hospodárnosť konania i vzhľadom na ustanovenie kolízne opatrovníka maloletých detí s pracoviskom v Bánovciach nad Bebravou. Uvedený dôvod vykazuje charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné jej návrhu vyhovieť. S konaním o rozvod manželstva je totiž spojené konanie o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode. Ide o procesný inštitút spojenia vecí, ku ktorému dochádza ex lege bez potreby ďalšieho rozhodnutia. Najvyšší súd v tomto kontexte vníma akcentáciu širšieho verejného záujmu na poskytnutí ochrany účastníkom mimosporového konania (protektívna funkcia) cez prizmu, ktorá sleduje najlepší záujem maloletých detí. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.), vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), či stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia súdy čerpajú podklad pre svoje rozhodnutie. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, či zisťovanie názorov maloletého vzhľadom na jeho vek a vyspelosť. Nepochybné sa jedná o úkony, ktoré ovplyvňujú hospodárnosť i rýchlosť konania a po skutkovej stránke môžu viesť k spoľahlivejšiemu a dôkladnejšiemu posúdeniu veci.

8. Z týchto dôvodov preto najvyšší súd návrhu navrhovateľky na prikázanie veci v zmysle § 39 ods. 2, 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vyhovel.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.